

Skrift, det er en Retsspraxis der kan affaffes, saasnart den har tabt sin Betydning, det er en politisk Foranstaltning, der ikke har noget med Religionen at bestille og som ikke i og for sig afficerer Eden. Denne er, efter den jødiske Tro hellig og af religiøs Betydning aldeles uden Hensyn til de Ceremonier, hvormed den ledsages og, naar Tidens Udvikling fører det med sig, ville de paaberagte Former forbinde ved den jødiske Ret, hvor de endnu bruges.

Skjøndt altsaa Eden efter Praxis ved de jødiske Retter i enkelte sær vigtige Sager endnu aflægges paa den Maade, at den hellige Bog er tilstede under Edsaflæggelsen, existerer der ikke nogen jødiske religiøs Lov, hvorefter Eden taber sin Betydning og Kraft naar den aflægges paa anden Maade, og ingen Bøde kan eller tør efter den jødiske Troes Lærdomme antage Eden mindre hellig i det ene Tilfælde end i det andet.

Det theologiske Fakultet ved Kjøbenhavns Universitet, hvis Betænkning Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet derefter indhente, fraraadede at bevirke nogen Forandring i den ved Forordningen af 10de Mai 1843 fastsatte Edsæftelsesmaade. Det anførte i saa Henseende navnlig, at Afgjørelsen om Nødvendigheden af Forandringer i den for omtrent 20 Aar siden, efter omfattende og samvittighedsfulde Undersøgelser fra alle Vedkommandes Side, indførte Form for Bødens Edsæftelse maatte afhænge af, at det bevistes, at den ikke er begrundet i Bødens Tro, deres Skikke og Retsspraxis; thi Eden er et Udtryk ikke blot for den religiøse Bevidsthed, men tillige for den sædelige Tølelse, denne har udpræget sig i en Form, som gennem almindelig Anerkjendelse er optaget i Rettsbevidstheden. Men naar der begjæres Dplysning om, hvorvidt der virkelig kan tales om en jødiske Retsspraxis, der navnlig gjør Berørelsen af en hellig Gjenstand under Edens Afleggelse nødvendig, vil Sagen for den, der ikke selv er Rabbiner, maaskee kun kunne bringes til en Grad af Sandsynlighed der imidlertid er tilstrækkelig til at vise en Forandring i den vedtagne Form som i høi Grad betænkelig. Fakultetet henviser i saa Henseende dels til, at Dr. Wolff ikke aldeles tør benægte Tilværelsen af en endnu gjældende jødiske Retss-

praxis, men vil indskrænke den til nogle, ikke angivne særegne Tilfælde, dels til den for 30 Aar siden af Dr. Wolff forfattet Afhandling om Bødens Edsæftelse, som han i sit Utdragende gjentagende citerer, og hvort han bestemt har anerkjendt en jødiske Retsspraxis; og erklæret Berørelsen af en hellig Gjenstand for nødvendig. Da derhos den jødiske Præst i Frederiksstad under Forberedelserne til Indførelsen af den i Kongeriget gjældende Edsform i Hertugdømmet Slesvig ved Forordningen af 4de Marts 1857 har erklæret „Berørelsen af en hellig Gjenstand, navnlig Moselov for den eneste Ceremoni, som efter jødiske Love er fornyden“, formener Fakultetet, at der saaledes er tilstrækkelig Sandsynlighed tilstede for at ansee en Forandring i denne Skik for utilraadelig og dette saameget mere som de religiøse Stridigheder i det mosaiske Troessamfund her i Landet vise, at der er et Parti, som meget strængt holder over gamle nedarbejdede Skikke, om disse endog af mange maaskee ansees for at være bleve betydningsløse.

Foraa vidt Dr. Wolffs Forslag gaaer ud paa, at Bøffendene af den mosaiske Tro for Fremtiden skulle edfæstes for Retten ved blot med opløst høre Haand at sige „jeg sværger ved Gud“ eller „ved Gud og hans hellige Ord“ har Fakultetet herved erindret, først, at det for den Christne er støvende, om Bøden skulde sværge ved Guds hellige Ord, dernæst, at „Gud“ bør betegnes bestemt som den sande Gud ved et helligt Epitheton, f. E. den Almægtige, den Alvidende, Himlens og Jordens Skaber og dernæst da Edsaflæggelsen betragtes som en hellig Handling, at den Sværgende bør staae med bedækket Hoved, saaledes som det er Skik ved Bødens religiøse Handlinger. Sluttelig yttre Fakultetet, at det vel ikke misligner det for alle Parter besværlige ved Forordningen om Præstens eller en anden Mosaiske Nærvarrelse, men at det dog forekommer det tvivlsomt, om en Forandring heri bør tilraades.

Biskoppen over Sjællands Stift, som Kirke- og Undervisningsministeriet ligeledes havde givet Leilighed til at yttre sig, erklærede, idet han i det Bæsentlige henholdt sig til det theologiske Fakultets Betænkning, at han ikke skjønne de rettere, end at der i ingen Henseende var An-